

Warszawa, 3 września 2025 r.
KL/403/137/AL/2025

Pani
Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz
Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Szanowna Pani Minister,

w imieniu swoim oraz podmiotów zrzeszonych w Konfederacji Lewiatan dziękuję za zaproszenie do konsultacji projektu rozporządzenia ustanawiającego ramy na potrzeby monitorowania wydatków i wykonania budżetu UE oraz inne horyzontalne zasady dotyczące programów i działań Unii.

Konfederacja Lewiatan od lat sygnalizuje kluczowe postulaty przedsiębiorców dotyczące funduszy europejskich – przede wszystkim uproszczenie procedur, przejrzystość kryteriów, elastyczność finansowania, przewidywalność naborów, równe traktowanie beneficjentów, dostępność środków dla różnych typów firm oraz wsparcie innowacji.

Projektowane rozporządzenie co do zasady należy ocenić pozytywnie pod kątem realizacji tych postulatów. Jego założenia zmierzają do wprowadzenia jednolitego i uproszczonego systemu monitorowania wydatków i rezultatów budżetu UE we wszystkich programach. Komisja Europejska słusznie dostrzega nadmierną złożoność i rozdrobnienie obecnych zasad, co skutkuje dużym obciążeniem administracyjnym dla beneficjentów i instytucji.

Należy jednak podkreślić, że o faktycznym pozytywnym wpływie zadecydują szczegóły wdrożenia nowych rozwiązań. Biznes z niepokojem wspomina wcześniejsze reformy, które w założeniu miały upraszczać system, a w praktyce czasem rodziły nowe obowiązki i ryzyka. Dlatego obok mocnych stron projektu identyfikujemy poniżej także obszary budzące wątpliwości lub wymagające doprecyzowania.

Podkreślamy także znaczenie ram czasowych. Bardzo ważne jest, aby rozporządzenie zostało przyjęte przed 2028 rokiem. Z punktu widzenia realizacji Krajowych i Regionalnych Planów Partnerstwa kluczowe jest, aby ramy formalne dla kolejnej perspektywy zostały zdefiniowane przed jej rozpoczęciem. Opóźnienia w tym zakresie negatywnie wpływają na realizację działań i mogą się nawarstwiać.

Zwracamy uwagę na następujące elementy:

1. Projekt wprowadza jednolite zasady monitorowania wydatków i rezultatów wszystkich programów, co powinno zredukować koszty administracyjne ponoszone przez

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

instytucje i beneficjentów. W motywach rozporządzenia jasno postawiono cel zmniejszenia obciążeń biurokratycznych o 25–35% dla firm poprzez ujednolicenie wymogów i proporcjonalność sprawozdawczości. Takie podejście realizuje postulat biznesu, by nadmierna biurokracja nie podnosiła kosztów projektów – finansowych i pozafinansowych. Ujednolicenie wskaźników i raportowania oznacza, że beneficjenci nie będą musieli dostosowywać się do wielu różnych systemów. To ważny krok w kierunku uproszczenia procedur. W projekcie rozporządzenia wybrzmiewa także zasada proporcjonalności wymogów – szczególnie wobec mniejszych podmiotów. Wskazano, że obowiązki sprawozdawcze dla beneficjentów mają pozostać proporcjonalne. To ważna deklaracja, która powinna uchronić MŚP przed nadmiernymi ciężarami administracyjnymi. Cieszy nas również, że Komisja stawia sobie cel zmniejszenia obciążeń dla MŚP o 35%.

2. Pozytywnie oceniamy ustanowienie centralnego, publicznego portalu Single Gateway, który będzie zawierał kompleksowe informacje o możliwościach finansowania ze wszystkich programów UE. Postulat utworzenia łatwo dostępnego źródła informacji o konkursach i kryteriach był zgłaszany przez firmy członkowskie Lewiatana. Zgromadzenie w jednym miejscu informacji sprzyja także zasadzie równego traktowania – wszyscy zainteresowani otrzymają taki sam dostęp do danych o naborach. Zwracamy uwagę, że jednym z postulatów zgłaszanych przez firmy jest większa przewidywalność harmonogramów konkursów. Projekt rozporządzenia przewiduje co prawda publikację informacji o nadchodzących naborach na portalu, jednak nie nakłada wprost obowiązku tworzenia i ogłaszania z góry harmonogramów konkursów (np. rocznych planów naborów dla każdego programu). Taki wymóg znacząco zwiększyłby przewidywalność systemu.
3. Projekt ustanawia wspólne ramy monitorowania rezultatów projektów finansowanych z budżetu UE. Ujednolicone wskaźniki rezultatów i regularna ocena efektywności programów mają sprawić, że fundusze będą rozliczane z rzeczywistego wpływu na cele, a nie tylko formalnego wydatkowania. Taki tryb zarządzania budżetem przez rezultaty odpowiada oczekiwaniom biznesu. System powinien premiować osiąganie realnych efektów. Zwracamy jednak uwagę, że:
 - Proponowane ujednolicenie systemu wskaźników nie powinno zmniejszać elastyczności. Projekty dofinansowane z UE są bardzo zróżnicowane – od badań naukowych, przez inwestycje infrastrukturalne, po szkolenia – stąd mierniki ich sukcesu muszą być adekwatne. Obawiamy się, czy wspólna lista wskaźników będzie dostatecznie pojemna, by oddać specyfikę każdego typu projektu. Z drugiej strony zbyt rozbudowany zestaw wskaźników grozi powrotem nadmiernej złożoności. Konieczne jest wypracowanie złotego środka – zestawu wspólnych mierników na wysokim poziomie ogólności (pozwalających agregować dane na poziomie UE), przy zachowaniu

możliwości dodania wskaźników specyficznych dla programu czy projektu, jeśli to potrzebne.

- Ustanowienie nowego, zintegrowanego systemu wskaźników i raportowania będzie wyzwaniem organizacyjnym i technologicznym. Projekt zobowiązuje każde państwo członkowskie do posiadania systemu monitorowania i automatycznego przekazywania danych o wydatkowaniu i wynikach. Obawiamy się, że wdrożenie takich systemów może początkowo rodzić trudności – zarówno dla administracji, jak i beneficjentów. Nowa sprawozdawczość, nawet jeśli docelowo uprości realizację projektów, przejściowo może wymagać dostosowania się do nowych zobowiązań. Wątpliwości budzi także kompatybilność systemów informatycznych. Chcemy uniknąć opóźnień w realizacji naborów w kolejnej perspektywie finansowej, które będą wynikać z braku odpowiednich systemów.
- 4. Projektowane rozporządzenie ustanawia ogólne, wspólne reguły dotyczące stosowania zasady „nie czyni poważnej szkody” dla środowiska oraz zasad równościowych we wszystkich programach. Zamiast różnych wytycznych w każdym obszarze Komisja ma przygotować jedne, uproszczone wytyczne. Takie ujednolicenie jest korzystne, bo redukuje niejasności i ryzyko sprzecznych interpretacji. To ważne dla firm, by wymogi środowiskowe i równościowe nie były kolejną biurokratyczną formalnością, a ich spełnienie podporządkowane podejściu oceniających tylko wynikało z potrzeb i możliwości firmy. W pełni popieramy włączenie zasad horyzontalnych do realizacji programów, obawiamy się jednak, że niewłaściwe wdrożenie tych wymogów może skomplikować procedury konkursowe. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że ważne jest, by instrukcje dla oceniających były jasne, aby uniknąć uznaniowości. Dodatkowe kryteria nie mogą przesłaniać podstawowych merytorycznych ocen projektów ani zniechęcać firm do aplikowania.

Wyrażamy nadzieję, że powyższe uwagi przyczynią się do wypracowania optymalnych rozwiązań służących zarówno efektywnemu wykorzystaniu funduszy UE, jak i ułatwieniu dostępu do nich polskim przedsiębiorcom.

Z wyrazami szacunku

Marek Górski
Prezydent Konfederacji Lewiatan

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy